

Dr hab. Joanna Rak, prof. UAM
Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
ul. Uniwersytetu Poznańskiego 5
61-614 Poznań
E-mail: joanna.rak@amu.edu.pl

Poznań, 22 kwietnia 2024 r.

**Recenzja dorobku naukowego, działalności dydaktycznej, organizacyjnej oraz
popularyzatorskiej doktora Wojciecha Peszyńskiego, ubiegającego się o nadanie stopnia
doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych,
w dyscyplinie nauki o polityce i administracji**

Niniejsza recenzja została przygotowana w odpowiedzi na Uchwałę nr 4/2024 Rady Dyscypliny Nauki o Polityce i Administracji, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, z dnia 5 marca 2024 r., która powołała komisję w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego doktora Wojciecha Peszyńskiego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o polityce i administracji na podstawie osiągnięcia naukowego, które stanowią: monografia naukowa pt. „Prezydencjalizacja kampanii wyborczych. Przypadek polskich elekcji parlamentarnych w latach 2005–2019” (Toruń: Wydawnictwo UMK) oraz cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych pt. „Personalizacja kampanii wyborczych pierwszego i drugiego rzędu w badaniach empirycznych”.

1. Podstawowe informacje o wykształceniu i karierze zawodowej Habilitanta

Od początku swojej drogi zawodowej dr Wojciech Peszyński był związany z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu (UMK). W 2006 r., na Wydziale Humanistycznym, uzyskał tytuł zawodowy magistra na kierunku politologia (specjalność samorząd terytorialny). Na tym samym wydziale w tym samym roku Habilitant podjął studia doktoranckie w zakresie politologii. Ukończył je w 2010 r. broniąc rozprawę doktorską pt. „Telewizyjna reklama polityczna w polskich kampaniach parlamentarnych w latach 2001–2007”. Uchwałą z dnia 6 lipca 2010 r., Rada Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych nadała doktorowi Wojciechowi Peszyńskiemu stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce. Tym samym Kandydat spełnia podstawowy warunek ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o polityce i administracji.

Warto podkreślić, że od początku kariery naukowej Habilitant zdobywał doświadczenie dydaktyczne. W oparciu o umowy cywilnoprawne, podczas studiów doktoranckich, Habilitant prowadził na UMK ćwiczenia i konwersatoria na studiach niestacjonarnych na kierunkach politologia oraz stosunki międzynarodowe. Z kolei na podstawie umów o dzieło Kandydat prowadził zajęcia na studium podyplomowym komunikacja i Public Relations. W roku akademickim 2006/2007 prowadził również konwersatorium w Grudziądzkiej Szkole Wyższej.

Po uzyskaniu stopnia doktora, Habilitant nie podjął się realizacji stażu podoktorskiego, lecz od razu objął stanowisko badawczo-dydaktyczne. Od 1 września 2010 r. dr Wojciech Peszyński jest zatrudniony na stanowisku adiunkta w Katedrze Filozofii i Teorii Polityki Wydziału Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie UMK. Przed zmianą organizacyjną, w latach 2010–2019, była to Katedra Teorii Polityki Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych UMK.

Warto również nadmienić, że w 2020 r. Habilitant ukończył studia podyplomowe na kierunku przygotowanie pedagogiczne na Uczelni Nauk Społecznych w Łodzi (UNS). Studia zakończyły się obroną pracy dyplomowej pt. „Przebieg i efekty współpracy IV LO w Toruniu z Wydziałem Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie UMK”. W tym samym roku Habilitant uzyskał stopień nauczyciela mianowanego w IV LO, w którym dodatkowo pracował jako nauczyciel wiedzy o społeczeństwie.

2. Ocena głównego osiągnięcia naukowego wynikającego z art. 219 ust. 1 pkt. 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.)

Jako osiągnięcie naukowe, będące podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, dr Wojciech Peszyński wskazał monografię naukową pt. „Prezydencjalizacja kampanii wyborczych. Przypadek polskich elekcji parlamentarnych w latach 2005–2019” (Toruń: Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, ISBN 978-83-231-5089-3, [978-83-231-5090-0], ss. 396) oraz cykl czternastu opublikowanych w ogólnopolskich czasopismach naukowych, powiązanych tematycznie artykułów naukowych pt. „Personalizacja kampanii wyborczych pierwszego i drugiego rzędu w badaniach empirycznych”. W jego skład wchodzi następujące prace:

- (1) *Spoleczne oddziaływanie strategii tworzenia list wyborczych*, „Preferencje polityczne” 2010, 1, ss. 57–77.
- (2) *Personalne aspekty rywalizacji wyborczej do Sejmu RP. Analiza zjawiska „jeżdżenia na gapę” na wybranych przykładach*, „Studia Wyborcze” 2011, 10, ss. 47–68.
- (3) *Kandydat czy partia? W poszukiwaniu determinant zachowań wyborczych elektoratu*, „Preferencje polityczne” 2011, 2, ss. 227–248.
- (4) *Personalizacja kampanii parlamentarnej w Polsce 2011 roku*, „Athenaeum Polskie Studia Politologiczne” 2012, 35, ss. 62–77.
- (5) *Personalizacja politycznych preferencji*, „Preferencje polityczne” 2012, 3, ss. 175–194.
- (6) *Prezydencjalizacja zachowań elektoratu w roku niewyborczym 2012*, „Political Preferences” 2013, 6, ss. 75–90.
- (7) *Prezydencjalizacja zachowań elektoratu w 2013 roku na tle porównawczym z poprzednim sezonem „niewyborczym”*, „Political Preferences” 2014, 8, ss. 11–28.
- (8) *Strategie personalne w wyborach do Parlamentu Europejskiego 2014. Próba oceny efektywności polskich partii*, „Studia Wyborcze” 2015, 19, ss. 31–52.
- (9) *Prezydencjalizacja zachowań wyborczych w elekcji parlamentarnej w 2015 roku*, „Political Preferences” 2016, 12, ss. 37–56.
- (10) *Presidentialization of Parliamentary Election. The Case of Polish Election of 2015*, „Roczniki Nauk Społecznych” 2016, 8(44), ss. 87–106.
- (11) *Polish Presidential Election 2015 in the Light of First and Second Order Election Conception*, „Political Preferences” 2016, 13, ss. 57–72.

(12) *Presidentialization of Electorate's Behavior in the Election to Voivodeship Sejmiks in 2018*, „Political Preferences” 2019, 24, ss. 27–44.

(13) *Specyfika wyborów na urząd prezydenta Warszawy. Elekcja 2018 roku*, „Studia Wyborcze” 2019, 28, ss. 75–96.

(14) *Systemic Preconditions of Centralized Personalization of the Election Campaign to the Polish Sejm*, „Athenaeum Political Science Studies” 2019, 63(3), ss. 34–49.

Wszystkie prace przedłożone jako główne osiągnięcie naukowe są jednoautorskie, co nie pozostawia wątpliwości co do pełnego wkładu Habilitanta w zaprojektowanie, przeprowadzenie i opisanie wyników badań w nich zawartych. Stanowi to potwierdzenie wysokiego stopnia Jego samodzielności naukowej.

Przedłożona do oceny monografia dotyczy zmian dynamiki polskich kampanii parlamentarnych w zakresie ich upodabniania się do kampanii prezydenckich. Jej celem było odkrycie czynników wpływających na prezydencjalizację kampanii wyborczych. Zawiera ona rezultaty czterech badań empirycznych nad prezydencjalizacją kampanii wyborczych do Sejmu RP w latach 2005–2019. Część z nich jest zupełnie nowa i oryginalna, a część była już publikowana w artykułach naukowych uwzględnionych we wspomnianym cyklu. We wstępie do monografii Habilitant uczciwie i klarownie wykazał, które wyniki i w jakich miejscach zostały już wcześniej opublikowane. W swoich badaniach Autor skoncentrował się na dwóch głównych kategoriach odbiorców ofert wyborczych: elektoracie i mediach masowych. Decyzja ta została przekonująco uzasadniona, ale jednocześnie pozostawia pole dla kontynuacji badań nad znaczeniem drugorzędnych odbiorców (np. instytucji politycznych, organizacji pozarządowych czy przedsiębiorstw). Habilitant zweryfikował siedem hipotez badawczych, korzystając głównie z metod i technik ilościowych, takich jak badania ankietowe i analiza treści mediów, ale również wykorzystując podejścia jakościowe, np. metodę idealizacji.

Monografia ma niestandardową, ale funkcjonalną strukturę: dwa pierwsze rozdziały prezentują podstawę teoretyczną dla czterech badań empirycznych przedstawionych w kolejnych rozdziałach. Składa się ona ze wstępu, sześciu rozdziałów i zakończenia. Wstęp prezentuje założenia epistemologiczne i ontologiczne badania, stan badań i strukturę pracy. Przegląd literatury został podzielony na dziesięć „katalogów tematycznych” (s. 16). W mojej ocenie nie jest wystarczająco uzasadnione wyróżnienie „analiz przypadków poszczególnych kampanii”, „artykułów polemicznych”, „studiów nad oceną dorobku badawczego” i „opracowań polskich autorów” (s. 16), bo te kategorie bardziej odnoszą się do wyróżnienia formy prezentacji lub upowszechniania wyników badań niż ich przedmiotu jak to ma miejsce w przypadku pozostałych katalogów tematycznych. Być może opracowanie tego katalogu było

pomocne przy projektowaniu badań, ale nie stanowi istotnego wkładu do rozważań zawartych w książce. Dwa pierwsze rozdziały dotyczą kolejno: prezydenckiego i parlamentarnego stylu kampanii wyborczej oraz prezydencjalizacji kampanii wyborczych. Są to właściwie skonstruowane i funkcjonalne względem badania przeglądy literatury przedmiotu połączone z ukazaniem podstaw teoretycznych dla czterech badań ukazanych w kolejnych czterech rozdziałach. Rozdziały te stanowią ważny wkład do debaty naukowej o konceptualnych i teoretycznych aspektach analizy prezydencjalizacji kampanii wyborczych. Warto podkreślić, że Autor trafnie zidentyfikował w nich luki w stanie badań nad polskimi kampaniami wyborczymi i ich wypełnienie uczynił celem książki.

Cztery rozdziały zawierające wyniki badań empirycznych ukazują kontekst badania, założenia metodyczne i teoretyczne, prezentację wyników badań i dyskusję na temat poziomów weryfikacji hipotez badawczych. Bardzo wysoko oceniam umiejętne przedstawienie kontekstu badania. Można w nim dostrzec doskonałą znajomość pola badawczego i wrażliwość analityczną polegającą na zdolności identyfikacji czynników kontekstualnych ważnych dla wyjaśnienia wyników badania. Doceniam dbałość Habilitanta o precyzję przekazu i stworzenie wspólnej płaszczyzny zrozumienia założeń badawczych i wniosków z odbiorcami monografii. Znajduje ona odzwierciedlenie w wypracowaniu oraz szczegółowej prezentacji kompleksowych siatek konceptualnych i kategoryalnych na potrzeby realizacji i przedstawienia wyników analiz. Każde badanie posiada właściwie określone i uzasadnione cele, pole, pytania i hipotezy badawcze. Dobór metod, technik i narzędzi badawczych jest poprawny i przekonująco uzasadniony za pomocą odniesień do optymalizacji realizacji celów szczegółowych i głównych. W przypadku prezentacji założeń badań ankietowych i analizy treści brakuje mi dyskusji nad procedurami badawczymi. Z kolei uważam, że na szczególne docenienie należy wyróżniająca świadomość metodologiczna Habilitanta dotycząca możliwości i zagrożeń związanych z konkretnymi wyborami metodologicznymi. W książce zostały omówione potencjalne obciążenia podjętych decyzji metodologicznych. To czyni monografię bezcenną lekturą dla badaczy projektujących badania wyborów i kampanii wyborczych, a stojących przed dylematami wyboru optymalnych założeń metodologicznych i teoretycznych. Proces badawczy i wnioskowanie zostały przeprowadzone poprawnie. Poziom realizacji badania i prezentację argumentów za i przeciwko przyjęciu hipotez oceniam bardzo wysoko.

W zakończeniu, Habilitant w sposób systematyczny ukazał najważniejsze wnioski z badań przedstawionych w książce i artykułach na temat upodobniania się polskich kampanii wyborczych i wyborów parlamentarnych do prezydenckich. Drobnym mankamentem

technicznym książki jest brak indeksu osób i rzeczy. Ułatwiłby on nawigację po dyskusji z literaturą przedmiotu, założeniach badawczych i wynikach badania ukazanych w monografii. Warto jednak przy tym pamiętać, że nie zawsze decyzja o zamieszczeniu indeksu w książce jest pozostawiana autorowi.

Uwzględnione w cyklu artykuły dotyczą personalizacji kampanii wyborczych w Polsce. Są to studia przypadków, które pozwoliły Habilitantowi wypracować warsztat i przetestować założenia teoretyczne i metodologiczne do badań nad: wpływem uwarunkowań systemowych na personalizację scentralizowaną wyborów do Sejmu RP, znaczeniem kontekstu społecznego i politycznego dla skuteczności strategii wyborczych, efektem lidera, debatami telewizyjnymi liderów dwóch największych partii, prezydencjalizacją wewnętrzną oraz rezultatami funkcjonowania półotwartych list kandydatów w wyborach proporcjonalnych. Jednocześnie jednak studia przypadków dostarczyły nowych wyjaśnień dynamiki przedmiotowych zjawisk oraz dowodów empirycznych wspierających te wyjaśnienia. Poziom metodologiczny, teoretyczny i realizacji badań empirycznych przedstawionych w artykułach jest wysoki i widocznie wzrastał z czasem wyznaczanym datami kolejnych publikacji. Od pierwszego artykułu w cyklu do autoreferatu widoczne są etapy pracy nad podnoszeniem kompetencji do zbierania i analizowania danych, formułowania generalizacji na podstawie obserwacji empirycznych oraz teoretyzowania. Świadczy to o nieustannym rozwoju warsztatu badawczego Kandydata.

W mojej ocenie najcenniejszy jest wkład teoretyczny badań przedstawionych w monografii i cyklu artykułów do studiów nad kampaniami wyborczymi w Polsce. Warto zauważyć, że Habilitant rozwinął nowe rozumienie kategorii teoretycznych „prezydencjalizacja kampanii wyborczych” i „wielka debata telewizyjna”, a także dokonał konceptualizacji terminów politologicznych: terminów *Spitzenkandidat* (główny kandydat, lider wyborczy) oraz kandydat na premiera. Wysoko oceniam katalogi cech istotnościowych wyznaczające ich zakresy semantyczne. Ponadto, dr Wojciech Peszyński opracował nowy model teoretyczny oparty na prezydenckim i parlamentarnym ujęciu stylów kampanii wyborczych. Siatka kategorialna i konceptualna wypracowana na łamach monografii i w cyklu artykułów naukowych ma zastosowanie do badań nad personalizacją i prezydencjalizacją kampanii wyborczych.

Kolejną częścią wkładu teoretycznego są stworzone przez Habilitanta, ugruntowane teoretycznie wyjaśnienia będące wynikiem rozwiązania oryginalnych problemów badawczych. Badania pokazują, że stopień prezydencjalizacji kampanii nie wzrastał systematycznie z kampanii na kampanię. Ponadto, stopień prezydencjalizacji relacji z przebiegu kampanii jest

silnie uzależniony od kontekstu politycznego, a nie trendów w komunikowaniu politycznym. Wyborcy popierający dwie największe partie są w wyższym stopniu zainteresowani organizacją debat telewizyjnych liderów tych partii niż wyborcy pozostałych komitetów. Na docenienie zasługuje również wkład empiryczny do subdyscypliny polegający na dostarczeniu dowodów umożliwiających przyjęcie powyższych wyjaśnień.

Dr Wojciech Peszyński wykazał, że status nadawcy nie zawsze determinuje stopień prezydencjalizacji relacji z kampanii wyborczych. Bardzo istotne jest, że Habilitant dostarczył dowodów empirycznych pozwalających odrzucić teorię opartą na założeniu, że komercyjny status medium w wyższym stopniu sprzyjał upodabnianiu się kampanii parlamentarnych do prezydenckich.

Co ważne, dr Wojciech Peszyński ustalił, że wpływ uwarunkowań systemowych na personalizację scentralizowaną wyborów do Sejmu RP jest średni. Zbudował również nowatorskie, podparte dowodami empirycznymi wyjaśnienie tego zjawiska. Jednocześnie, nie mniej ważne było częściowe odrzucenie hipotez, bo doprowadziło do podważenia dotychczasowych teorii. Habilitant zaobserwował, że instytucja powszechnych i bezpośrednich wyborów Prezydenta RP nie sprzyja wzrostowi poziomowi personalizacji pierwszego stopnia. W rezultacie uprawnieni do głosowania, media masowe i inne podmioty polityki w znacznie mniejszym stopniu potrzebują ekwiwalentu w formie prezydencjalizacji kampanii parlamentarnych niż w demokracjach, w których głową państwa jest prezydent powoływany przez parlament bądź dziedziczny monarcha. W mojej ocenie częściowe odrzucenie teorii wyznacza ważny punkt wyjścia dla zainicjowania badań porównawczych prowadzących do modyfikacji istniejących teorii i krok w kierunku stworzenia podstaw dla założeń do skonstruowania na tej podstawie teorii średniego zasięgu.

Wkład metodologiczny dra Wojciecha Peszyńskiego do studiów nad kampaniami wyborczymi polega po pierwsze na opracowaniu nowego narzędzia do pomiaru natężenia prezydencjalizacji w treści telewizyjnego serwisu informacyjnego oraz dziennika opinii. Zakres jego stosowalności wykracza poza czasowe i terytorialne pole badawcze określone w monografii. Co więcej, może być ono wykorzystane także do analizy treści portali informacyjnych. Po drugie, Habilitant zmodyfikował istniejące narzędzia, aby zmaksymalizować ich efektywność analityczną do rozwiązania oryginalnych problemów badawczych. Zmodyfikowane narzędzia służą do: pomiaru podatności systemu politycznego na personalizację scentralizowaną, pomiaru akceptacji polskiego społeczeństwa dla organizowania debat telewizyjnych liderów wyborczych, ustalania wpływu statusu nadawcy telewizyjnego na poziom prezydencjalizacji medialnej oraz identyfikowania efektu lidera jako

determinanty decyzji wyborców podczas elekcji. Zaowocowało to podniesieniem poziomu trafności wskaźników. Zarówno autorskie, jak i zmodyfikowane narzędzia pozytywnie przeszły testy empiryczne, których wyniki zostały przedstawione w monografii oraz artykułach naukowych. Po trzecie, na potrzeby optymalizacji procesów zbierania i analizowania danych, dr Wojciech Peszyński wypracował i przetestował oryginalne procedury badawcze. Te, które zostały przedstawione w monografii i artykułach mają wysoki poziom stosowalności do badań empirycznych. Pozostałe, warto w mojej ocenie opublikować w formie artykułów o charakterze metodologicznym w prestiżowych zagranicznych czasopismach o istotnym wpływie na rozwój nauki światowej.

Przedstawione wyniki badań dostarczają nowej wiedzy o skuteczności strategii wyborczych na przestrzeni czasu w Polsce, a więc przyczyniają się do zrozumienia zmian dokonujących się w kampaniach wyborczych. Monografia posiada zatem również walor wdrożeniowy, bo zawarte w niej wnioski mogą pomóc podmiotom odpowiedzialnym za projektowanie i realizowanie strategii wyborczych optymalizować działania zorientowane na oddziaływanie na procesy decyzyjne wyborców.

Warto zwrócić uwagę na aspekt dostępności osiągnięcia, mający coraz większe znaczenie przy ewaluacji nauki. Poza monografią, prace wchodzące w skład cyklu zostały opublikowane w otwartym dostępie, co jest bardzo dobrą praktyką sprzyjającą upowszechnianiu oraz transparentności publikowanych wyników badań. Monografia i artykuły powstały w oparciu o badania empiryczne, na potrzeby których Autor samodzielnie lub w ramach zespołów zebrał i opracował dane. W opracowaniach znajdują się rezultaty ich analizy i interpretacji, tabelaryczne i graficzne prezentacje wybranych danych, ale nie aneksy zawierające bazy danych. Zapewnienie otwartych danych byłoby pomocne przy projektowaniu badań porównawczych oraz zapewniło większą transparentność procesu badawczego. Nie jest to jednak jeszcze powszechną praktyką w polskich czasopismach i wydawnictwach, gdzie opublikowane zostały artykuły oraz monografia stanowiące osiągnięcie. Doceniam, że w pracach pojawiły się te prezentacje wybranych otwartych danych.

Na uznanie zasługuje według mnie nieustanny wzrost samoświadomości metodologicznej i teoretycznej dra Wojciecha Peszyńskiego. Wraz ze zdobywaniem doświadczenia naukowego, systematycznie wzrastał poziom formułowanych założeń badawczych i jakość realizowanych badań. Przekładało się to na wartość poznawczą publikowanych opracowań. Zza autoreferatu wyłania się dojrzały badacz świadomy znaczenia swoich badań dla rozwoju dyscypliny nauki o polityce i administracji. W mojej ocenie, przedłożone do oceny główne osiągnięcie Habilitanta stanowi znaczny wkład teoretyczny,

metodologiczny i empiryczny w rozwój badań marketingu politycznego, studiów wyborczych i komunikowania politycznego.

3. Ocena istotnej aktywności naukowej Habilitanta w więcej niż jednej uczelni/institucji naukowej, w szczególności zagranicznej

Aktywność naukowa dra Wojciecha Peszyńskiego miała miejsce przede wszystkim na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Habilitant zrealizował jednak również krótkoterminowy, trzytygodniowy staż naukowy na Wydziale Nauk o Polityce i Administracji Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (UKW) w 2023 r. W jego ramach Habilitant zaprezentował przed pracownikami uczelni wyniki swoich badań opublikowanych na łamach monografii stanowiącej część osiągnięcia naukowego, pracował nad artykułem naukowym pt. „Candidate for Prime Minister. Conceptualization of Categories”, recenzował manuskrypty przesłane do periodyku „Świat Idei i Polityki” i napisał recenzję książki, którą złożył do publikacji w tym czasopiśmie. W mojej ocenie były to rodzaje aktywności naukowej istotne dla przygotowania dra Wojciecha Peszyńskiego do pełnienia roli samodzielnego pracownika nauki.

Wybór polskich uczelni do realizacji aktywności naukowej jest uzasadniony przedmiotem badań prowadzonych przez Habilitanta. Koncentrują się one przede wszystkim na polskich wyborach i kampaniach wyborczych. W dorobku brakuje jednakże aktywności naukowej podczas krótko- i długookresowej mobilności w postaci wizyt studyjnych oraz pobytów naukowych w zagranicznych uczelniach lub instytucjach naukowych. Tego typu aktywność mogłaby być nie tylko pomocna przy opracowywaniu założeń teoretycznych i metodologicznych badań, ale również zaowocować badaniami komparatystycznymi o większym potencjale teoriiotwórczym i o wysokim stopniu publikowalności w renomowanych czasopismach naukowych.

Na docenienie zasługuje, że Kandydat zdobywał doświadczenie naukowe uczestnicząc w pracach dwóch zespołów badawczych realizujących projekty naukowe finansowane zewnętrznie w drodze konkursów krajowych. Były to granty Narodowego Centrum Nauki realizowane na Uniwersytecie Wrocławskim i Uniwersytecie Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. W pierwszym dr Wojciech Peszyński pełnił funkcję wykonawcy, a w drugim uczestniczył na zasadzie wolontariatu. Z wykazu osiągnięć naukowych i autoreferatu nie wynika czy dr Wojciech Peszyński aplikował o finansowanie zewnętrzne z konkursów krajowych lub zagranicznych. Nie pełnił jednak roli kierownika tego

typu gratów. Warto jednocześnie docenić, że Habilitant skutecznie ubiegał się o środki wewnętrzne, dystrybuowane wśród pracowników UMK, zapewniając sobie tym samym systematyczne finansowanie badań.

Poza publikacjami przedłożonymi jako osiągnięcie naukowe omówione w punkcie drugim, po uzyskaniu stopnia doktora, Habilitant opublikował: jedną monografię autorską na podstawie rozprawy doktorskiej, sześć artykułów naukowych, dwadzieścia osiem rozdziałów w pracach zbiorowych, sześć haseł w leksykonach politologicznych, jedną recenzję książki i współredagował pięć monografii naukowych. Udział w grantach badawczych, współpraca nad redagowaniem prac zbiorowych i współautorskie prace naukowe z badaczami nie tylko z UMK, ale też innych ośrodków w Polsce (np. Uniwersytetu Szczecińskiego), świadczą o tym, że Habilitant potrafi efektywnie pracować w zespołach naukowych.

Na podstawie zapoznania się z wykazem publikacji wspomnianym w poprzednim akapicie można wyodrębnić kilka obszarów tematycznych badań prowadzonych przez dra Wojciecha Peszyńskiego. Najliczniej reprezentowane i najważniejsze z nich to: badania wyborcze, marketing polityczny oraz komunikowanie polityczne. W mojej ocenie ważne jest, że Habilitant włącza w zakres pól badawczych różne aspekty dotyczące wyborów i kampanii wyborczych. Umożliwia to wypracowanie kompleksowych wyjaśnień skuteczności działań podejmowanych przez aktorów politycznych do kształtowania postaw i zachowań wyborczych. Są one istotne dla całościowego zrozumienia procesów demokratycznych i mogą stanowić punkt wyjścia dla projektowania badań porównawczych.

Choć prace Habilitanta mają znaczny potencjał do ich umiędzynarodowienia, zostały opublikowane w większości w języku polskim, a o wiele rzadziej w języku angielskim. W ramach osiągnięcia ani w wykazie opublikowanych opracowań nie znajdują się publikacje w prestiżowych międzynarodowych czasopismach lub wydawnictwach. Żadna publikacja nie ukazała się w czasopiśmie ze wskaźnikiem Impact Factor. Podstawowe miejsce publikacji stanowiły renomowane ogólnopolskie czasopisma politologiczne oraz ogólnopolskie, regionalne i lokalne wydawnictwa.

Porównując wykazy publikacji z okresu przed i po uzyskaniu stopnia naukowego doktora, można zauważyć rozwój, jaki nastąpił u dra Wojciecha Peszyńskiego. Biorąc pod uwagę etap kariery naukowej Habilitanta oraz dyscyplinę, w zakresie której prowadzi badania, należy podkreślić, że Jego wartości wskaźników naukometrycznych są bardzo dobre. Według bazy Google Scholar z dnia 6 października 2023 r. Jego liczba cytowań wynosiła 119, a Indeks H 6. Analiza cytowań wskazuje, że dr Wojciech Peszyński jest cenionym i rozpoznawalnym badaczem w Polsce.

Dodatkowym potwierdzeniem rozpoznawalności oraz uznania dla osiągnięć naukowych Habilitanta w Polsce są zaproszenia do recenzowania manuskryptów prac naukowych od redakcji pięciu ogólnopolskich czasopism politologicznych i dwóch ogólnopolskich wydawnictw naukowych. Zważywszy na obecny etap kariery naukowej dra Wojciecha Peszyńskiego jest to bardzo dobry wynik.

W wykazie osiągnięć obserwowalny jest systematyczny wzrost liczby wystąpień konferencyjnych i wykładów na zaproszenie. Po uzyskaniu stopnia doktora Habilitant uczestniczył z referatami w języku polskim w 25 lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich kongresach, konferencjach, seminariach oraz innych wydarzeniach naukowych. Tematyka poszczególnych wystąpień była oryginalna, a nie powtarzalna i pozostawała w ścisłym związku z przedmiotem badań dra Wojciecha Peszyńskiego. Słabą stroną upowszechniania wyników badań przez Kandydata jest brak wystąpień w języku angielskim oraz nieuczestniczenie w międzynarodowych konferencjach naukowych w Polsce i zagranicą.

Pomimo drobnych uwag krytycznych, wysoko oceniam aktywność naukową Habilitanta, która była prowadzona w więcej niż jednej uczelni w Polsce. Jednoznacznie stwierdzam zatem, że Kandydat wykazał się istotną aktywnością naukową zrealizowaną w więcej niż jednym ośrodku. Jednocześnie, biorąc pod uwagę charakter osiągnięć naukowych, dostrzegam znaczny potencjał dla rozwoju kariery naukowej dra Wojciecha Peszyńskiego, w tym nawiązywania efektywnej współpracy międzynarodowej w ramach zespołów badawczych, a także umiędzynarodowienia wyników badań w prestiżowych czasopismach, wydawnictwach oraz zagranicznych uczelniach i instytucjach naukowych.

4. Ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę

W ramach swojej kariery zawodowej dr Wojciech Peszyński umiejętnie łączy zainteresowania naukowe, działalność badawczą i dydaktykę. Docenić przy tym należy, że był bardzo aktywnym dydaktykiem od momentu podjęcia studiów doktoranckich do złożenia wniosku o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego. W tym czasie Habilitant prowadził zróżnicowane zajęcia dydaktyczne: wykłady, ćwiczenia, konwersatoria i laboratoria na UMK. Były one wysoko oceniane przez studentów w ankietach realizowanych za pośrednictwem USOS-a. Habilitant co roku otrzymywał średnią ocen powyżej 4.00 (z wyłączeniem okresu urlopu naukowego w roku akademickim 2021/2022 bez zajęć dydaktycznych). Jednocześnie jednak dr Wojciech Peszyński nie prowadził

międzynarodowej działalności dydaktycznej, pomimo że UMK daje taką możliwość np. w ramach programu Erasmus+.

W latach 2014–2020 dr Wojciech Peszyński wypromował 51 licencjatów na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna oraz aktywnie uczestniczył w komisjach podczas obron prac licencjackich i magisterskich w roli recenzenta 68 prac. Od 2021 r. Habilitant pełni funkcję promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim mgr Marii Lewandowskiej realizowanym na UMK (rozprawa doktorska pt. „Poziom stroniczości politycznej stacji telewizyjnych w Polsce”).

Od 2014 r. dr Wojciech Peszyński prowadzi lekcje z wiedzy o społeczeństwie w IV Liceum Ogólnokształcącym im. Tadeusza Kościuszki w Toruniu. Przedstawiona opinia od bezpośredniej przełożonej wskazuje, że jako nauczyciel osiąga wyróżniające rezultaty pracy dydaktycznej. Na uwagę zasługuje, że Habilitant przygotowuje uczniów do olimpiad i konkursów przedmiotowych, które tematycznie odpowiadają Jego zainteresowaniom naukowym. O powodzeniu tych wysiłków świadczą sukcesy podopiecznych.

Istotna jest także różnorodna i systematyczna działalność Habilitanta w obszarze organizacyjnym oraz popularyzatorskim. Upowszechniał On wyniki swoich badań podczas debat naukowych z innymi specjalistami oraz wykładów otwartych z zakresu studiów wyborczych, psychologii polityki i komunikowania politycznego. Pod szyldem Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych (PTNP) dr Wojciech Peszyński zorganizował rozpoznawalną lokalnie inicjatywę Toruńska Kawiarnia Politologiczna. Jest to projekt ważny z perspektywy udostępniania wyników badań politologicznych szerokiej publiczności w przystępnej formie wykładu i rozmowy z audytorium. Rosnącą popularnością wśród mieszkańców Torunia cieszy się projekt „Świat Od Nowa”, którego Habilitant jest współpomysłodawcą i współorganizatorem. Są to otwarte dyskusje na temat książek dotyczących polityki polskiej i międzynarodowej z ich autorami. Jako prezes o. Toruń PTNP, dr Wojciech Peszyński zorganizował wykłady pracowników naukowych i doktorantów w bibliotece wydziałowej, spotkania autorskie poświęcone dyskusjom nad monografiami naukowymi i debatę naukową. Habilitant był członkiem aż dwudziestu trzech komitetów organizacyjnych konferencji i seminariów naukowych. W większości przypadków pełnił rolę sekretarza naukowego, a dwukrotnie przewodniczącego komitetów organizacyjnych.

Ponadto, w ciągu całej pracy zawodowej Habilitanta widoczne jest wspieranie merytoryczne i organizacyjne wydziałowych studenckich kół naukowych podczas różnorodnych inicjatyw rozwijających pasję naukowe studentów. Na uznanie zasługuje, że dr

Wojciech Peszyński otaczał wsparciem naukowym i organizacyjnym studentów oraz doktorantów w popularyzacji wyników ich pierwszych badań.

Habilitant regularnie prowadzi działalność ekspercką w formie udzielania wywiadów oraz komentarzy dla mediów ogólnopolskich, regionalnych i lokalnych. Był autorem dwóch ekspertyz dla mediów lokalnych i regionalnych na temat prognozy podziału mandatów w wyborach samorządowych. Warto podkreślić, że dr Wojciech Peszyński podejmował się realizacji projektów we współpracy z otoczeniem zewnętrznym uczelni, np. wykonywał badania zlecone przez Prezydenta Miasta Torunia.

Działalność dydaktyczna i organizacyjna Habilitanta była wielokrotnie doceniana nie tylko w formie zaproszeń do współpracy mającej na celu wdrażanie wyników badań politologicznych i medioznawczych, ale również w postaci znaczących nagród lokalnych i ogólnopolskich. Za najważniejszą uznaję zakwalifikowanie się w 2015 r. do finału prestiżowego konkursu im. Aleksandra Rojszczaka, organizowanego przez Klub Stypendystów Fundacji na rzecz Nauki Polskiej. Warto również wspomnieć, że dr Wojciech Peszyński został czterokrotnie nagrodzony za działalność organizacyjną przez Rektora UMK.

Liczne oraz różnorodne osiągnięcia dra Wojciecha Peszyńskiego na polach: dydaktycznym, organizacyjnym oraz popularyzacji nauki oceniam bardzo wysoko. Dydaktyczne, w połączeniu z naukowymi, punkty w dorobku Habilitanta uprawdopodobniają, że będzie właściwie i skutecznie promował rozwój nowych kadr naukowych. W mojej ocenie sukcesy dydaktyczne, poziom metodologiczny i teoretyczny prowadzonych badań, ich wartość poznawcza, jakość publikacji oraz sposób uprawiania nauki wskazują na gotowość dra Wojciecha Peszyńskiego do wejścia w rolę zawodową promotora rozpraw doktorskich i poprowadzenia ich na wysokim poziomie.

5. Konkluzja

Przedstawiona w niniejszej recenzji charakterystyka dorobku naukowego i innych osiągnięć oraz aktywności Habilitanta pozwala na sformułowanie **jednoznacznie pozytywnego wniosku**. Działalność naukowo-badawczą, dydaktyczną i organizacyjną doktora Wojciecha Peszyńskiego oceniam bardzo wysoko. Na podstawie przedłożonej do oceny dokumentacji stwierdzam, że Habilitant posiada odpowiedni warsztat i umiejętności pozwalające Mu na prowadzenie samodzielnej pracy badawczej, a także kształcenie kadry naukowej. Przedstawione do oceny osiągnięcie naukowe stanowi autorski i **znaczny wkład w rozwój**

dyscypliny nauki o polityce i administracji, a Habilitant wykazuje się istotną aktywnością naukową.

Po zapoznaniu się ze wskazanym przez Habilitanta osiągnięciem naukowym, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2021 r. poz. 478 z późn. zm.), złożonym wnioskiem i przedstawioną dokumentacją stwierdzam, że doktor Wojciech Peszyński spełnił wszystkie wymagania ustawowe stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego. **W związku z powyższym wnoszę o dopuszczenie doktora Wojciecha Peszyńskiego do dalszych etapów postępowania zmierzającego do nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji.**

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Janina D.', is located in the lower right quadrant of the page.